

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA ZNAČENÍ TURISTICKÝCH TRAS

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA ZNAČENÍ TURISTICKÝCH TRAS

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA ZNAČENÍ TURISTICKÝCH TRAS

**Stručný výtah ze závazné metodiky
značení turistických tras**

**Pro vnitřní potřebu Rady značení ÚV KČT
2013**

Turistické značené trasy (TZT) musí turistu vést spolehlivě a bezpečně terénem tak, aby nebyl nucen cestu hledat, ale mohl se plně věnovat svým turistickým zájmům. Rozvoj individuální turistiky, podporovaný motorismem, umožňuje převážné části obyvatelstva využívat značených tras ve všech oblastech naší vlasti. Proto je nezbytné **důsledně dodržovat jednotné zásady značení všemi značkaři** a nepřipouštět individuální názory na řešení různých situací. Jen tak je možné zajistit jednotné značení v rámci celého Klubu českých turistů jako organizace, zabývající se celostátně značením turistických tras v ČR. K dosažení tohoto cíle má sloužit i tato příručka, která je určena kvalifikovaným značkařům pěších tras jako metodická pomůcka při řešení konkrétních situací v terénu.

ZNAČENÍ PRO RŮZNÉ DRUHY PŘESUNŮ

Klub českých turistů provádí značení turistických tras pro přesuny různými prostředky:

- pěší značené trasy (PZT)
- cyklistické značené trasy (CZT)
- lyžařské trasy (LZT)
- jezdecké trasy - hipotrasy (JZT)
- vozičkářské trasy pro hendikepované turisty (VZT)

Tato příručka popisuje **značení pěších tras** a jejich souběhů s trasami jiných druhů přesunů.

Závazná metodika

této činnosti je uvedena v učebních textech pro značkaře, sešity A, B, C a D, které jsou k dispozici u každé značkařské složky. Pro člena KČT pak i na vnitřním informačním systému webu KČT (www.KCT.cz -Datový sklad KČT).

ZNAČKOVÁNÍ PĚŠÍCH TURISTICKÝCH TRAS

Pěší trasy se značkují **čtvercovými značkami**, jejichž obrysové rozměry jsou 100 x 100 mm. To se týká i značek lyžařských a jezdeckých tras. Značky pásově značených (terénních) cyklotras jsou rovněž čtvercové s obrysovým rozměrem 140 x 140 mm. Bližší informace o značení tras jiných druhů přesunů, pokud vedou v souběhu s pěšími trasami, jsou uvedeny v samostatné kapitole této příručky.

Jednoduchá pěší pásová značka

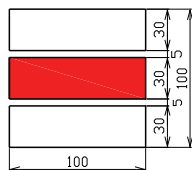
se skládá ze tří stejně širokých pásů o výšce 30 mm. Prostřední pás je tvořen **vedoucí barvou** – červenou, modrou, zelenou nebo žlutou, a oba krajní pásy jsou **pásy upozorňovací** a jsou provedeny barvou bílou. Mezi pásy upozorňovací a vedoucí barvy je mezera o šířce 5 mm.

Značka umístěná na objektu světlé barvy, u které by upozorňovací pásy nebyly vůči podkladu dostatečně kontrastní, se orámuje hnědou **zastírací barvou**.

Značka musí být umístěna tak, aby její pásy byly :

- vodorovné na svislém i šikmém objektu,
- rovnoběžné se směrem značené trasy na vodorovném (plochém) objektu.

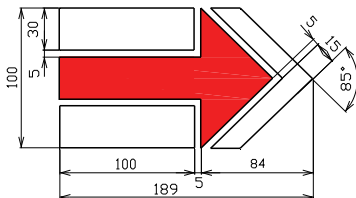
Jakákoliv odchylka jednoduché pásové, tvarové, i vícebarevné pásové turistické značky od těchto poloh je nepřijatelná.

Jednoduchá pásová šipka

je tvořena jednoduchou pásovou značkou, jejíž pás vedoucí barvy je v žádaném směru rozšířen do šipky stanoveného tvaru.

Hrot šipky je lemován upozorňovací barvou. Podle směřování hrotu šipky hovoříme o šípce levé nebo pravé.

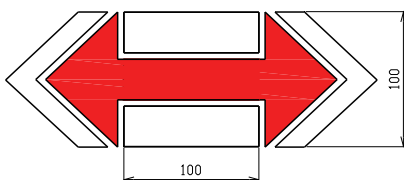
Úhel odbočení trasy v jejím dalším průběhu lze v případě potřeby naznačit nakloněním (vychýlením) šipky z vodorovné polohy.

Není-li na rozcestí, kde značená trasa odbočuje, jiný objekt, než stěna rovnoběžná s dosavadním průběhem značené trasy, umístí se na ni svislá šipka. Směřuje-li její hrot vzhůru, odbočuje značená trasa na tu stranu, na které je stěna a směřuje-li dolů, odbočuje trasa na stranu opačnou.

Čelně umístěné svislé šipky, směřující hrotem vzhůru, se použije před rozcestím, kde trasa pokračuje přímým směrem, ale za tímto rozcestím není vhodný objekt pro umístění pásové značky (tzv. šipka utvrzující). Stejný význam má i vodorovná šipka, umístěná bočně k značené trase. Ta se však smí použít jen ve výjimečných případech, není-li k dispozici jiný objekt, než stěna rovnoběžná s dosavadním průběhem značené trasy (viz dále u hesla boční značka).

Dvojšipka

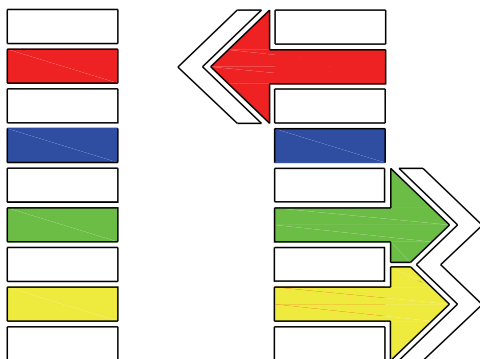
vznikne přimalováním šipkového rozšíření na obou koncích jednoduché pásové značky.

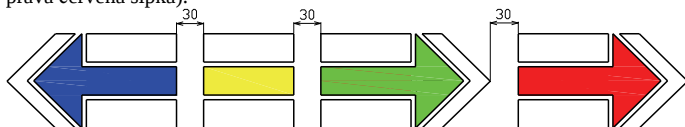
Vícebarevná značka a šipka a jejich kombinace

se používají na společném úseku několika značených tras různých vedoucích barev, tak zvaném **souběhu**. Na celém souběhu tras musí být značky všech zúčastněných vedoucích barev umístěny na společný objekt v závazném tvaru vícebarevné kombinace. Důsledným dodržováním této zásady se zabrání vzniku chybného jevu, tak zvané **střídačky**.

Pořadí značek a šipek v jejich vícebarevných kombinacích se dodržuje podle **posloupnosti vedoucích barev** ve směru shora dolů: **červená, modrá, zelená a žlutá**.

Není-li možno vícebarevnou značku, šipku nebo jejich kombinaci na objekt umístit (zpravidla ploché nebo nízké objekty protáhlého tvaru), lze výjimečně namalovat jednotlivé značky vedle sebe, vzájemně oddělené mezerou 30 mm. Značky se seřadí v pořadí posloupnosti vedoucích barev zleva doprava, šipky pak podle svého směřování na oba konce jednoduchých pásových značek, a to uspořádané v pořadí posloupnosti vedoucích barev od okraje ku středu (např. zleva doprava: levá modrá šipka, žlutá pásová značka, pravá zelená šipka, pravá červená šipka).

Tvarové značky

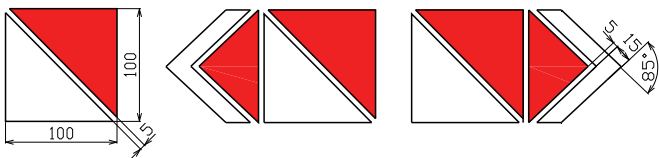
Tvarovými značkami se rozumí:

- značky místní
- značky naučných stezek
- značky významové (odbočky ze značených tras)
- značka pro ukončení značené trasy (koncová)

Základem tvarových značek je, tak jako u jednoduchých pásových značek, čtverec o stranách 100 x 100 mm. Šipka u tvarových značek (kromě značek koncových) je tvořena hrotem z trojúhelníku vedoucí barvy lemovaným upozorňovací barvou a je připojena k levé či pravé straně čtvercové značky s ponecháním mezery 5 mm.

- **Místní značení**

se provádí čtvercovými značkami složenými ze dvou trojúhelníků, horní je tvořen barvou vedoucí, spodní barvou upozorňovací. Mezi nimi je mezera 5 mm. Přepona obou trojúhelníků vede z levého horního do pravého dolního rohu značky.

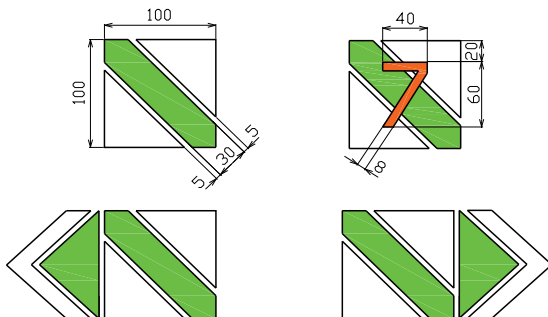

- **Naučné stezky (NS)**

se pokud možno zřizují jen na trasách, vyznačovaných pásovým nebo místním značením. Charakter naučné stezky získá značená trasa vybavením informačními panely, které zajišťuje provozovatel NS. Turisté jsou na průběh takového souběžné NS upozorněni na směrovkách textem a piktogramem naučné stezky.

Zvláštní značky NS se používá jako symbolu naučné stezky na informačních panelech a v průvodcích. Je tvořena zeleným šikmým pruhem vedeným úhlopříčně z levého horního do pravého spodního rohu a dvěma trojúhelníky upozorňovací barvy, vyplňující zbývající část čtvercové plochy značky. Oranžovou číslicí uprostřed značky se označuje číslo zastavení NS podle příslušného průvodce nebo informačního panelu.

K vlastnímu vyznačování trasy v terénu se tvarová značka NS používá jen výjimečně.

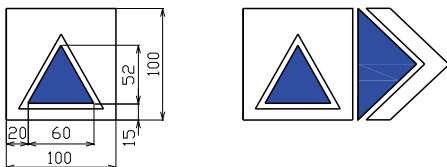

- **Odbočky značených tras**

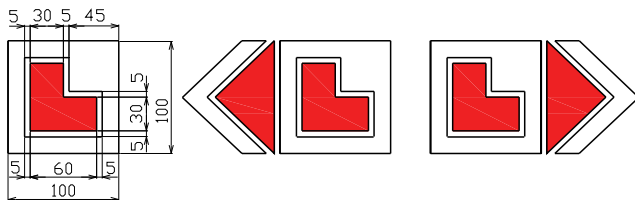
v délce do 1 km se značují zvláštními **významovými značkami**, kde v základním čtvercovém poli upozorňovací barvy je umístěn symbol příslušného významu ve vedoucí barvě.

Zvláštních významových značek se používá k značování odboček:

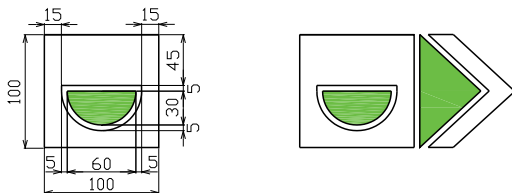
- **k vrcholu nebo k vyhlídce**

- **ke zřícenině hradu nebo jiného objektu**

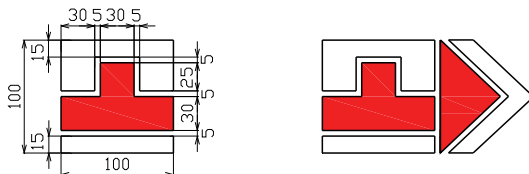

- **ke studánce nebo prameni**

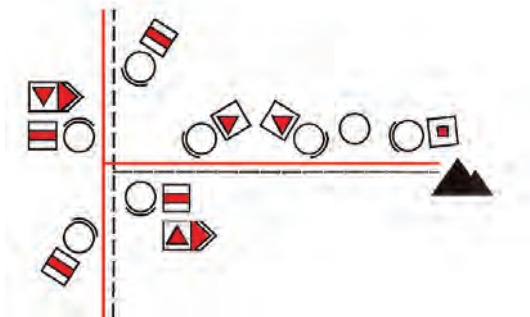
- **k jinému zajímavému objektu**

(např. přístupné jeskyni, pomníku, skalním útvarům, přírodním či technickým památkám a j.).

- **Značkování odboček ze značené trasy**

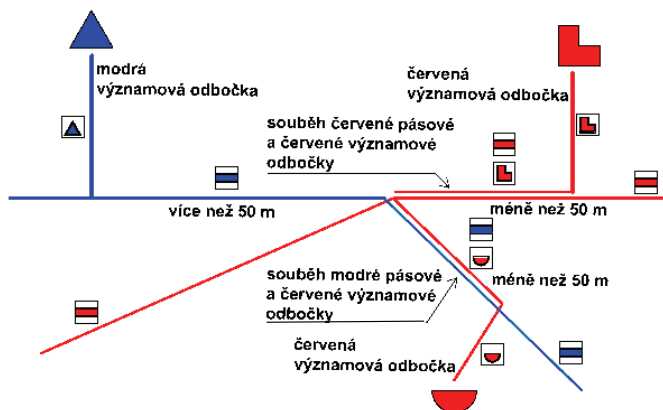
je obousměrné, tedy jak pro směr od průběžné trasy k cíli odbočky, tak i pro návrat od cíle odbočky k průběžné trase.

Vedoucí barva odbočky je shodná s vedoucí barvou procházející značené trasy.

Začíná-li významová odbočka na souběhu nebo křížení značených tras různých vedoucích barev, vyznačuje se v nejvyšší barvě dle posloupnosti vedoucích barev.

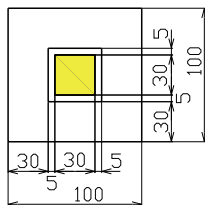
Pokud by významová odbočka měla začínat méně než 50 metrů od místa, kde se trasy kříží, končí nebo začínají, je tvarové značení takové odbočky vedené už z tohoto místa. Provedené je v nejvýznamnější barvě, která tímto místem prochází.

V případě, že v místě začátku významové odbočky některá ze značených tras končí, nesmí se v pásovém provedení prodlužovat k určitému objektu, který odpovídá charakteru cíle významové odbočky, ale odbočka musí být vyznačena podle zásad uvedených v předchozích odstavcích.

- **Značky pro ukončení značené trasy**

se používá na obou koncích pásové nebo místně značené trasy a na konci významové odbočky u příslušného objektu jejího cíle. Koncová značka se nepoužije při styku více značených tras stejné vedoucí barvy (např. na rozcestí tří tras červené barvy, i když zde jedna z tras evidenčně končí). Koncová značka se rovněž nepoužije, končí-li např. na trase značené modrou pásovou značkou trasa značená modrou místní značkou.

Koncová značka se umísťuje samostatně na objektu, kde jsou instalované směrovky, nebo na konci významové odbočky a musí být přivrácená čelně ke směru, odkud trasa, jíž se týká, přichází. Od koncové značky musí být vidět naváděcí a potvrzovací značka příslušné trasy. Ve výjimečně odůvodněných případech lze koncovou značku umístit pod pásové, místní nebo významové značky.

Pokud v místě končí více značených tras, zhotovuje se koncová značka pro každou z těchto tras samostatně na společném objektu. Tyto značky mohou být umístěny i vodorovně vedle sebe, pokud při přivrácení značek do směru příchozí trasy bude možno mezi nimi ponechat mezeru alespoň 30 mm.

Přicházejí-li do místa dvě končící trasy v ostrém úhlu, mohou se jejich koncové značky umístit nad sebou ve svislé ose i za cenu mírného odchýlení od směru přicházející trasy.

Souběh tvarového značení se značením pásovým

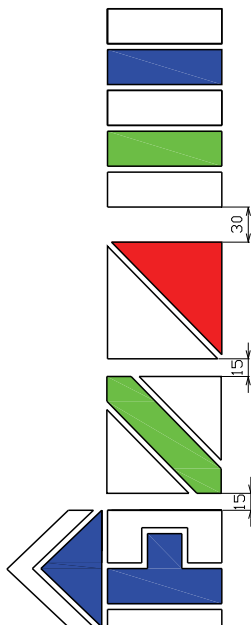
V případě souběhu tvarového značení se značením pásovým se umísťují všechny značky na společný objekt do závazné sestavy souměrné podle svislé osy, přičemž u souběhu pásového značení jsou pásové značky v závazném tvaru vícebarevné kombinace a tvarové značky každá samostatně.

Nikdy se nesmějí spojoval do společného tvaru (kombinace) pásové značky se značkami tvarovými ani tvarové značky navzájem.

Pásové a tvarové značky na jednom objektu se řadí do sestavy ve směru shora dolů v tomto pořadí:

- pásové značky a šipky, příp. jejich vícebarevná kombinace,
- místní značky,
- samostatné značky NS,
- významové značky,
- koncové značky, pokud nejsou umístěny na jiném objektu (viz pravidlo pro jejich umísťování).

Pokud se v souběhu vyskytují tvarové značky téhož typu a různých barev, řadí se dle posloupnosti vedoucích barev (např. červená místní značka nad modrou místní značkou).

Mezi pásovými značkami (příp. jejich vícebarevnou kombinací) a tvarovými značkami se vynechává mezera 30 mm. Tvarové značky se nespojují do vícebarevné kombinace, zhotovuje se každá samostatně a mezi nimi se vynechává mezera 15 mm.

Objekty pro umístění značky

se volí vždy tak, aby poloha značky byla co nejvýhodnější z hlediska spolehlivosti značení, aby byla značka z dálky viditelná, turista ji nemusel hledat a aby jasně určovala průběh značené trasy.

Nejpoužívanějšími jsou svislé objekty, jako stromy, sloupy, sloupky, okapové svody apod. Pro umístění značky se používají objekty trvalého rázu, o nichž lze předpokládat, že v dohledné době nebudou odstraněny nebo opravovány a jejichž povrch zajišťuje dostatečnou životnost značky. Při volbě objektu nutno zohlednit i vliv okolních vyskytujících se dřevin s předpokladem jejich růstu v dalších třech letech.

• Nejvhodnější objekty pro značkování

jsou stromy (mají-li hrubou kůru, nutno podklad značky oškrábáním upravit), betonové objekty, kovové předměty jako stožáry a sloupy či okapové svody s dobrou povrchovou úpravou, impregnované dřevěné sloupy a předměty, trvanlivě usazené kameny a skály nekryté vegetací, tyčové lyžařské značení trvalého charakteru (nutno ověřit u horské služby) a značkářské kolíky v úsecích, kde nejsou k dispozici vhodné objekty.

• Nevhodné objekty pro značkování

které používáme jen zcela výjimečně, jsou omítnuté stěny, kamenné stěny, tyčkové a drátěné ploty, některé druhy stromů (zejména bříza), silniční kamenné nebo betonové patníky, pomníky, kostely, kaple a kříže (zde v nevyhnutelném případě umístíme značku velmi citlivě do spodní části na podstavce apod., aby nápadným umístěním značky nebyl narušen pietní či sakrální účel stavby), rubové strany dopravních značek a jejich nosných sloupků, povrchově neupravené (rezivějící) ocelové sloupy a sloupky.

• Zakázané objekty pro značkování

jsou hraniční kameny státní hranice, železniční zařízení (sloupky výstražných křížů, břevna závor a jejich protizávaží, stožáry trakčního vedení a návěstidel), pohyblivé předměty (vrata, okenice, odstavené manipulační prostředky), dočasně složený materiál (skládky dřeva, stavebnin), lícová strana dopravních značek.

V případě umísťování značek na soukromé objekty, zejména stěny domů, ploty apod. je zapotřebí požádat o **souhlas majitele nebo uživatele**.

Zvláštní skupina značek

jsou z technického hlediska značky plechové a samolepicí.

- **Plechové značky**

se přibíjejí **výhradně na objekty z mrtvého dřeva**, např. dřevěné sloupy, ohrady, ploty apod. Nesmí se jich použít na živé stromy.

- **Samolepicí značky**

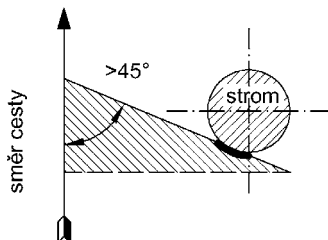
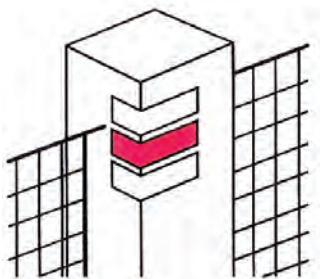
se používají zejména tam, kde je kladen zvýšený důraz na estetický vzhled, jmenovitě při průchodu trasy zástavbou v městech, obcích, lázeňskými zónami, či v okolí kulturně historických objektů. Lze je aplikovat **pouze na objekty s hladkým, neporézním a nesavým povrchem**, jako jsou třeba povrchově upravené ocelové sloupy, plastové předměty, zadní strany dopravních značek apod. Před jejich nalepením je nutno podklad očistit a odmastit nejlépe syntetickým lihem, technickým benzínem, nebo nitroředidlem C6000; k tomu účelu nelze použít ředidlo S 6006, které obsahuje mastné látky a ve značkářské praxi se používá k čištění věcí znečištěných barvami. Na takto upravenou plochu pak nalepíme samolepicí značku, z níž jsme sňali krycí papír. Je třeba dbát na to, aby se značka nepokřčila a rovnoměrně pokryla povrch. Suchým hadrem se přitlačuje od středu k okrajům, přitom je nutno dbát, aby se nevytvářely podpovrchové vzduchové bubliny. Nakonec se značka „zažehlí“ intenzivním třením po celé ploše. Na souběhu tras se samolepicí značky upraví sestříháním do závazného tvaru vícebarevné značky, a to tak, aby samolepka výše umístěná překrývala samolepku níže umístěnou, tedy po směru stékání vody. Doporučuje se značku upravit zastřížením rohů (asi 2 – 3 mm) do oblouku, aby se znesnadnilo její násilné odlepení.

Umísťování značek

Značky se umísťují **pro oba směry značené trasy samostatně**. Pokud existuje dostatek vhodných objektů, neumísťují se značky pro oba směry na jeden objekt. Zatáčí-li cesta, značka se umísťuje přednostně na vnější straně oblouku.

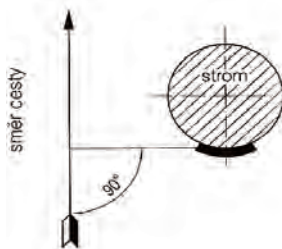
Vede-li značená trasa po silnici s automobilovým provozem bez chodníků, umísťují se značky pokud možno pro každý směr po levé straně vozovky. Pokud vede značená trasa po ulici s chodníky, značkuje se po určitém chodníku tak, aby trasa bezdůvodně nepřecházela vozovku. Je-li toho třeba, vyznačí se přecházení vozovky v přehledných místech kolmo, a to pokud možno po vyznačených přechodech pro chodce. Použijí-li se ke značení objekty, stojící mezi chodníkem a vozovkou, umísťují se na ně přeponově značky tak, aby byly přivrácené k chodníku.

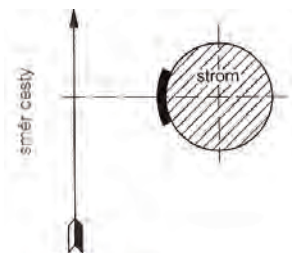
Poloha značky na objektu musí zajišťovat viditelnost celé značky ze směru příchodu a současně naznačovat směr cesty. Proto se používají především **přeponové značky**, které se na objektu umísťují tak, aby byly natočeny do směru dalšího postupu turisty a současně byly z pohledu přicházejícího turisty spolehlivě viditelné v celé ploše. Budou se tedy svým natočením většinou přibližovat spíše čelní značce než bokové (viz dále).

Zvláštním typem přeponové značky je **rohová značka**, používaná na nárožích a hranolových sloupech, a to pouze u pásových značek. Přechází z čelní strany objektu na stranu boční. Pro zdůraznění správného směru cesty je její boční část vyhotovena ve velikosti jednoduché pásové značky a čelní část se zúží na jednu polovinu šířky.

Pro lepší viditelnost, zejména na větší vzdálenost, se v některých případech zhotovuje **čelní značka**. Ta je čelně přivrácená k přicházejícímu turistovi. Pro další zlepšení viditelnosti na větší vzdálenost se může použít čelní značka větších rozměrů, tzv. **volavka**. Její výška má být nejméně jedna tisícina vzdálenosti, z níž je viditelná, tedy např. při vzdálenosti 200 m je její rozměr min. 200 x 200 mm, neměla být však být vyšší než 300 mm. Pokud nelze vyhotovit volavku čtvercových rozměrů (např. na tenkém stromě), přizpůsobí se její šířka objektu.

Boční značka je značka rovnoběžná se směrem značené trasy. Protože je viditelná až při jejím míjení, nepoužívá se a vyskytne-li se, je to považováno za porušení značkářských pravidel. Výjimečně lze takovou značku použít tam, kde nejsou k dispozici jiné objekty, než rovnoběžné se směrem značené cesty (stěna domu, oplocení apod.).

Značky se umísťují ve výšce očí člověka průměrného vzrůstu, to je asi 160 cm nad zem. Přitom se bere v úvahu sklon cesty a její situování v terénu. Značka se umístí:

- **Výše na příkrře klesající cestě** a na objektu ve svahu náspu nebo pod náspem cesty.
- **Níže na příkrře stoupající cestě** a na objektu ve svahu výkopu nebo nad výkopem (úvozem) cesty.

Je však nutno dbát na to, aby při následné obnově na značku výše umístěnou dosáhl i značkář menšího vzrůstu a aby značku níže umístěnou nezakrýval podrost.

Základní metodické pokyny pro značkování

Značkováním se rozumí umísťování nových či obnovu starých malovaných značek.

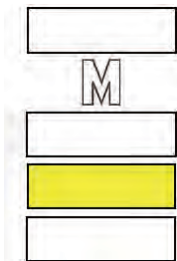
Pro zajištění maximální trvanlivosti a estetičnosti značky je nutno upravit její podklad škrabkou a kartáčem tak, aby se získala pokud možno hladká plocha. Kůra stromů se ale nikdy nesmí seškrábat až na živé dřevo, ani poškodit natolik, aby došlo třeba i k drobnému výronu pryskyřice. Úhledně se ořežou suché i živé větve, křoviny a výhonky, které by mohly značku zakrývat, a to tak, aby byla zajištěna její dobrá viditelnost po dobu nejméně tří roků, tedy do její příští obnovy.

Při malování nových značek a zejména značek tvarových je nezbytné **používání šablon**.

Staré značky se při obnově zpravidla jen očistí kartáčem a znovu přemalují, případně se zastírácí barvou či škrabkou upraví jejich rozměr na 100 x 100 mm. Výjimku tvoří staré značky na neupraveném podkladu nebo značně poškozené růstem stromu či jinými okolnostmi, kdy je nutné provést dokonalou úpravu podkladu i za cenu částečného či úplného odstranění staré značky, nebo umístit značku na jiný objekt, pokud je k dispozici. To platí i v případě, že odstraňování překážející vegetace by bylo neúměrně pracné.

Pro likvidaci starých, nepotřebných či nesprávně umístěných značek, pro úpravu jejich rozměrů a pro orámování značek na světlém podkladu se používá hnědá **zastírací barva**. Na stromech se silnou kůrou lze nepotřebné značky namísto zatření odstranit seškrábáním.

Jestliže je zapotřebí vytvořit vícebarevnou kombinaci značek na objektu, kde doposud nebyla, a nejsou-li k dispozici vedoucí barvy všech souběžně vedoucích značených tras, vytvoří se vícebarevná kombinace tak, že se na místě chybějících barev ponechají nevymalované mezery, do nichž se vepíše počáteční písmena chybějících vedoucích barev: Č – červená, M – modrá, Z – zelená, ŽL – žlutá. Vepsání se provede na tmavém podkladě bílou barvou, na světlém podkladě hnědou barvou. Při obnově značené trasy příslušné vedoucí barvy se pak vynechaný pás domaluje.

Při obnově vícebarevných kombinací na souběhu značených tras se kromě úplného obnovení značky příslušné trasy obnoví i upozorňovací pásy značek všech souběžných tras.

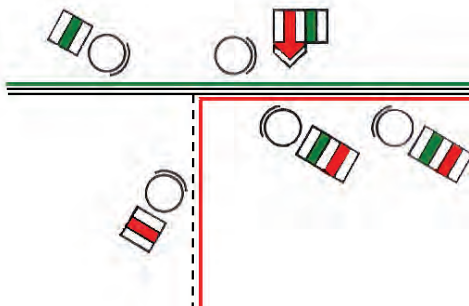
• **Značkování v okolí směrovek na informačním místě**

se provádí tak, jako by zde směrovky nebyly, lze tedy říci, že směrovky nenahrazují značky a jsou na sobě nezávislé. Dojde-li z jakéhokoli důvodu k odstranění směrovek (vandalský zásah, odstranění objektu se směrovkami), musí značky i nadále turistu přes toto místo spolehlivě provést. Pokud to není pro spolehlivé vyznačkování nezbytné, neumíst'ují se značky (vyjma koncové) na objekt, na němž jsou směrovky.

• **Značkování rozcestí a odboček značených i neznačených cest**

je nutno věnovat nejvyšší pozornost pro oba směry trasy. **Naváděcí značka** se umísťuje bezprostředně za rozcestím tak, aby byla z rozcestí, a nejlépe už při příchodu k rozcestí, dobře viditelná a jednoznačně udávala další směr značené trasy. Není správné umístit tuto značku na objekt přímo v rozcestí nebo těsně na jeho okraji, když je dostupný objekt do vzdálenosti 10 m od rozcestí, kde zřetelněji naznačí další směr značené trasy. Funkci naváděcí značky může plnit i šipka před rozcestím. Vždy se musí použít v případě, kdy z komunikace vyššího řádu se odbočuje na komunikaci nižšího řádu, tedy např. ze široké lesní cesty na pěšinu.

Značka před rozcestím je bezúčelná. Výjimku tvoří vícebarevná kombinace pásové značky se šipkou, kdy pásová značka naznačuje pokračování trasy v přímém směru, zatímco šipka upozorňuje na odbočení dle předchozího pravidla (trasy se v tomto místě rozcházejí).

Základní pravidlo značkování pro oba směry se důsledně dodržuje na všech rozcestích značených tras se značenými i neznačenými cestami. Odbočuje-li např. od značené trasy cesta v ostrém úhlu zpět, i takové rozcestí se vyznačuje obousměrně.

Ve většině případů se při zajištění rozcestí nespokojíme jen s jednou značkou v každém směru, ale použijeme značky dvě, kdy první značku nazýváme **naváděcí** a druhou, umístěnou těsně za ní, nazýváme **potvrzovací**. Potvrzovací značku nemusíme použít na rozcestí značených tras s neznačenými komunikacemi nižšího řádu.

Za šipkou v novém směru značené trasy se umísťuje jen jedna značka, mající funkci značky potvrzovací, protože funkci naváděcí značky plní šipka.

- **Dlouhé, dobře sledovatelné úseky,**

kde nekřížuje značenou trasu jiná cesta a není tedy možno z ní odbočit, se nejvíce po 250 m samostatně pro každý směr trasy umísťují tzv. **značky útěchové**.

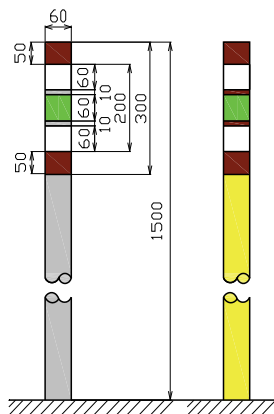
- **Značkování volně terénem**

(zpravidla dobře průchodným lesem) bez možnosti sledování jasně patrné cesty je nezbytné, aby byly v obou směrech stále viditelné alespoň dvě značky.

- **Zajištění obtížně označovatelných úseků**

se provádí za pomoci **značkářských kolíků**, které se osazují na místech, kde by měly být značky. V tom případě se nepoužívají potvrzovací značky, protože by to vyžadovalo dvojnásobné množství kolíků.

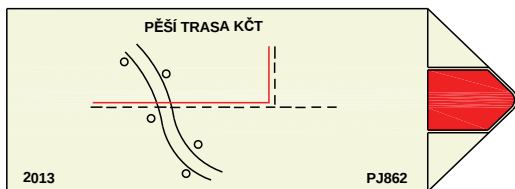
Na značkářské kolíky lze pomocí trubkových držáků upevnit i šipky, případně na jeden kolík i šipky pro oba směry.

Značkářské kolíky plastové jsou šedé barvy a jsou bezúdržbové. Značkářské kolíky ocelové jsou natřené žlutou barvou a jejich údržba (obnova nátěru) se provádí v šestiletých cyklech v rámci obnovy značení příslušné TZT. Údržba značkářského kolíku se nařizuje značkářským příkazem (viz příslušná kapitola této příručky).

Značkářské kolíky lze nahradit **doplňkovými směrovkami s pomocným textem**, na kterých se slovně, nebo případně i graficky (jednoduchým plánkem) popíše další průběh značené trasy.

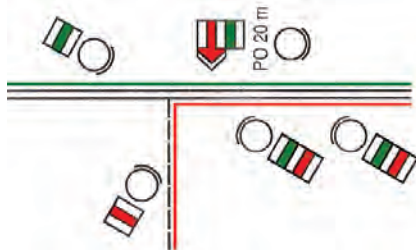
Dočasně lze k tomuto účelu použít i ručně psanou **výpomocnou informaci** s jednoduchým textem (např. „k lesu“, „1 km podél potoka“ apod.) napsanou barvou na vhodném objektu nebo na zalaminovaném papíru. Po osazení značkářského kolíku nebo instalaci doplňkové směrovky se dočasný text odstraní.

- Šipky

se používají, mění-li značená trasa náhle významně směr, nebo odbočuje-li na jinou komunikaci a není možno tuto situaci spolehlivě vyznačit jen pásovými značkami. **Šipky je nutno použít** zejména v případech, kdy **z komunikace vyššího řádu trasa odbočuje na komunikaci nižšího řádu**, tedy např. ze široké lesní cesty na pěšinu. Za rozcestím vyznačovaným šipkou se vždy umísťuje potvrzovací značka, pokud možno dobře viditelná z tohoto rozcestí.

Pokračující směr značené trasy udává **hrot části šipky provedené vedoucí barvou**. Proto je třeba pečlivě volit objekt pro umístění šipky, který má být těsně před odbočením nebo zlomem značené trasy a není-li to možné, pak přímo v místě odbočení nebo zlomu. Objekt pro umístění šipky musí poskytovat dostatečnou plochu, aby celá šipka byla z pohledu přicházejícího turisty dobře viditelná. Pokud jsou k dispozici jen tenčí objekty, zhotoví se šipka tak, aby její hrot byl přicházejícím turistou viditelný a spolehlivě naznačoval směr dalšího průběhu značené trasy i za cenu toho, že pásová část šipky bude odvrácená od komunikace.

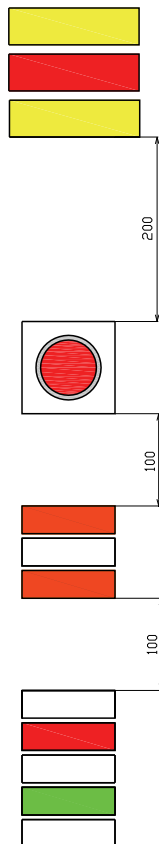

Odbočuje-li mezi posledním objektem vhodným pro umístění šipky a vlastním odbočením značené trasy ještě jiná cesta, doplňuje se šipka údajem vzdálenosti v metrech ke skutečnému odbočení trasy. Tento doplňkový údaj se uvádí vždy i tehdy, je-li objekt se šipkou ve vzdálenosti větší než 10 m před odbočením, kromě území, kde není možno fyzicky z daného směru odbočit. Doplňkový údaj se píše na tmavém objektu upozorňovací (bílou) barvou a na světlém objektu barvou zastírací (hnědou).

Vybavení značkářské skupiny

- barvy ve vhodných nádobkách v nosiči barev, to jest vedoucí barvy prováděného značení, barva upozorňovací, barva zastírací, barvy upozorňovací jiných druhů přesunu, předpokládá-li se souběh s takovými trasami, případně barva pro údržbu značkářských kolíků, pokud je tato údržba nařízena
- plechové značky a šipky,
- samolepicí značky,
- ředidlo S 6006 (čisticí prostředek),

- syntetický lůh, příp. technický benzín nebo nitroředidlo C 6000 (pro odmaštění podkladu samolepicích značek),
- fermez (k ředění příliš hustých barev – k tomuto účelu nepoužívat ředidla!),
- ploché štětce na zhotovování značek (podle počtu barev, jimiž je skupina vybavena a jeden až dva štětce náhradní; také menší štětec na psaní nápisů),
- škrabka a ocelový kartáč,
- zahradnické nůžky a pilka,
- duralové hřebíky 2 x 20 mm k upevňování plechových značek a šipek,
- kladívko či jiný nástroj pro zatloukání hřebíků,
- šablony na značky a světlá pastelka příp. tužka se silnou tuhou pro předkreslování tvarů značek dle šablony,
- kancelářské nůžky na sestřihávání samolepicích značek do závazného tvaru vícebarevné značky,
- hadříky a novinový papír,
- aktuální turistická mapa značeného úseku a buzola,
- psací potřeby a zápisník, nebo jiný podklad pro záznamy.

ZNAČKOVÁNÍ NA SOUBĚŽÍCH PĚŠÍCH TRAS S TRASAMI JINÝCH DRUHŮ PŘESUNŮ

Tato kapitola nepodává kompletní informace o značkování tras jiných druhů přesunů. Zabývá se jen činností značkáře na souběžích pěších značených tras (PZT) s pásově značenými (terénními) cyklotrasami (CZT), lyžařskými trasami (LZT), jezdeckými trasami (JZT) a vozíčkářskými trasami (VZT) a poskytuje základní informace o značení souběhu pěších tras s těmito trasami.

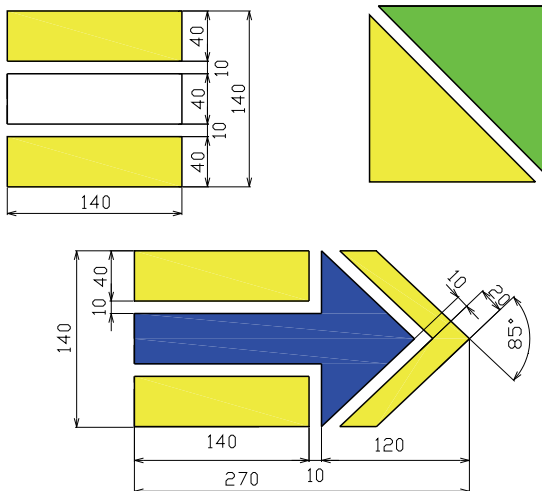
Terénní cyklotrasy (CZT)

se značkují pásovými a tvarovými značkami a šípkami tvarově shodnými se značkami PZT s těmito odchylkami:

- Rozměry základní značky CZT jsou 140 x 140 mm, z toho vycházejí i rozměry šipek a tvarových značek.

Mezera mezi pásovými a tvarovými značkami CZT je 40 mm, mezi tvarovými značkami CZT navzájem 20 mm.

- Upozorňovací barvou CZT je žlutá, vedoucí barvy jsou červená, modrá, zelená a bílá.

Na souběžích PZT a CZT platí tyto zásady:

- Značky CZT se umísťují nad značky PZT vždy na společný objekt. Mezi značkami CZT a značkami PZT se vynechává mezera 200 mm. V případě, že se objekt pro umístění značek nachází mezi chodníkem a komunikací, zhotovuje se soubor značek tak, že značky CZT jsou přeponově přivrácené k vozovce, zatímco značky PZT k chodníku (nejdou souměrné podle svislé osy).
- Na souběžích CZT a PZT se útechové značky kladou max.. po 250 m.
- Je nutno používat častěji šipku před rozcestím; v případě neočekávaného odbočení (změny směru) souběhu tras je vhodné šipky zdvojit (umístit na dva různé objekty před rozcestím). I v tomto případě musí být na společném objektu vždy značka (šipka) CZT a PZT, jinak by došlo k závažné chybě - střídačce přesunů.

Lyžařské značené trasy (LZT)

jsou vedeny převážně po pěších značených trasách a na průběh LZT je turista upozorněn piktogramy lyžaře v hlavních řádcích směrovek pěších tras. Samostatně jsou LZT vedeny v místech, kde není vedení PZT možné (např. přes pole v létě neprůchodné vede v zimě pravidelně využívaná stopa LZT) nebo se od PZT odklánějí v místech, kde komunikace PZT není pro lyžaře sjízdna (např. objížďka úseku se schody).

LZT, které jsou pravidelně strojově udržované, není třeba značkovat lyžařskou pásovou ani místní značkou, neboť toto značení je nahrazeno udržovanou stopou, která lyžaře bezpečně vede terénem. Důležité však je, aby na každém rozcestí takových strojově udržovaných lyžařských stop byly umístěny směrovky LZT.

LZT se značkují pásoвыми a tvarovými značkami a šipkami tvarově i rozměrově shodnými se značkami PZT.

Upozorňovací barvou LZT je oranžová, vedoucí barvy jsou červená, modrá, zelená a bílá.

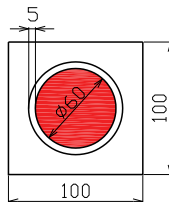
Na souběžích PZT a LZT platí tyto zásady:

- Značky LZT se umísťují nad značky PZT vždy na společný objekt. Mezi značkami LZT a značkami PZT se vynechává mezera 100 mm.
- Prochází-li takovým souběhem i CZT, umísťují se její značky nad značky LZT vždy na společný objekt. Mezi značkami CZT a značkami LZT se vynechává mezera 200 mm.

Jezdecké trasy (hipotrasv) (JZT)

se značkují podle stejných pravidel jako PZT. Jezdeckou značku tvoří bílý čtverec 100 x 100 mm, uvnitř kterého je umístěn kruh vedoucí barvy (červená, modrá, zelená nebo žlutá) o průměru 60 mm.

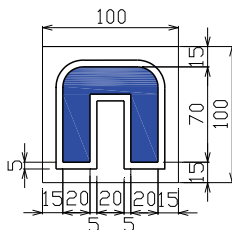

Na souběžích PZT a JZT platí tyto zásady:

- Značky JZT se umísťují nad značky PZT, příp. nad značky LZT vždy na společný objekt. Mezi značkami JZT a značkami PZT (nebo LZT) se vynechává mezera 100 mm.
- Prochází-li takovým souběhem i CZT, umísťují se její značky nad značky JZT vždy na společný objekt. Mezi značkami CZT a značkami JZT se vynechává mezera 200 mm.

Jízdařenské okruhy

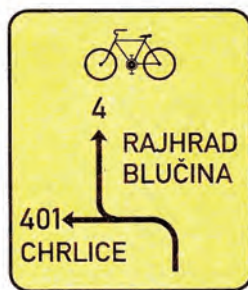
jsou určeny pro komerční jezdeckou turistiku a KČT je nezřizuje ani neudržuje. Vznikají na základě aktivit majitelů a správců stájí. Jsou značkovány barevným symbolem podkovy v bílém čtverci o rozměru 100 x 100 mm.

Cyklotrasy značené dopravním značením (silniční)

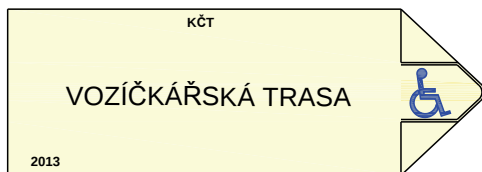
zřizuje a udržuje samostatná složka KČT. Značí se směrovými tabulkami s číslem trasy, směrovými tabulemi a ve složitějších případech také návěstími před křižovatkou. Tyto informační prvky mají charakter dopravního značení ve smyslu zákonů a vyhlášek o provozu na pozemních komunikacích.

Značkaři, určení k značkování a údržbě PZT, jejich údržbu ani kontrolu při své činnosti neprovádějí.

Vozíčkářské značené trasy (VZT)

zajišťuje KČT ve spolupráci s regionálně příslušnými organizacemi vozíčkářů. Tyto trasy se neznačují malovanými ani plechovými či samolepicími značkami. Turisté - vozíčkáři jsou vedeni směrovkami se symbolem vozíčkáře v hrotu. Symbol je v barvě černé, červené, nebo modré a vyjadřuje obtížnost trasy (černá je nejobtížnější, modrá nejsnazší).

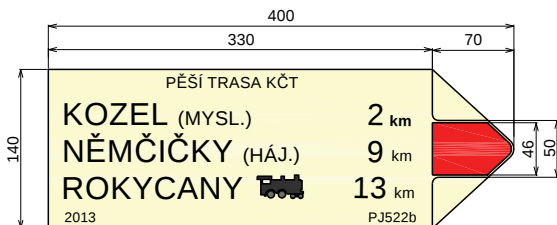

SMĚROVKY A TABULKY

Směrovky

Směrovky se vztahují k určité značené trase jedné vedoucí barvy, jejíž postupné cíle a vzdálenosti k nim udávají.

V záhlaví směrovek je uvedený druh přesunu a zřizovatel trasy, to je KČT (např. „pěší trasa KČT“, „lyžařská trasa KČT“, „vozíčkářská trasa KČT“), případně i jiný spolupracující subjekt.

Tento text se přesouvá k dolnímu okraji směrovky v tom případě, že se jedná o pojmenovanou trasu. V záhlaví je pak uvedeno pojmenování trasy.

Při dolním okraji směrovky je vlevo uveden rok její výroby a vpravo její evidenční číslo. To se skládá ze zkratky značkářského obvodu (dvě velká písmena), čísla turistického informačního místa (trojmístné číslo) a indexu pro rozlišení jednotlivých směrovek na téže informačním místě. Tento index je tvořen jedním písmenem malé abecedy, jehož význam je

- a – l: rozlišení směrovek značených tras,
- m: tabulka místního názvu,
- p: popisná nebo výstražná tabulka,
- q: tabulka s informacemi v QR kódu,
- s: sponzorská tabulka.

Hlavní textová náplň směrovek pásového a místního značení pěších a lyžařských tras je tvořena zpravidla třířádkovým textem (nejbližší postupný cíl je na horním řádku), uvádějícím vlevo názvy vybraných informačních míst, vpravo jejich vzdálenosti, zaokrouhlené zpravidla na poloviny kilometru. Na směrovkách významových odboček se vzdálenosti nad 100 m udávají ve stovkách metrů, vzdálenosti pod 100 m v desítkách metrů.

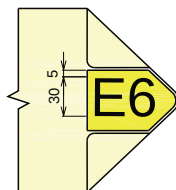
Směrovky a tabulky všech druhů přesunů jsou rozměrově i tvarově stejné. Rozdílné je rozmístění textu a velikost písma. Rovněž barva jejich povrchové úpravy se liší:

- pěší, jezdecké a vozíčkářské jsou béžové,
- lyžařské jsou oranžové,
- cyklistické jsou žluté.

V hrotech směrovek je symbol značené trasy

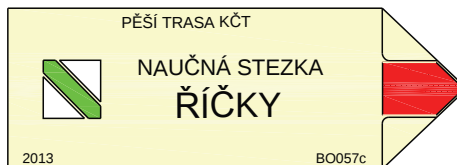
- u pásového značení pás v příslušné vedoucí barvě,
- u významového značení symbol významové značky provedený ve vedoucí barvě,
- u místního značení a naučných stezek značkováných výjimečně značkami NS celá zmenšená značka,
- u jezdeckého značení kruh v příslušné vedoucí barvě,
- u vozíčkářského značení symbol vozíčkáře v barvě obtížnosti trasy.

Pokud po značené trase vede **evropská nebo mezinárodní dálková cesta**, je v hrotu směrovky uvedeno její číslo (např. E 6 nebo I 24).

U **směrovky lyžařské trasy**, která vede po pěši značené trase, jsou za texty názvů míst, jimiž lyžařská trasa prochází, umístěny symboly lyžaře.

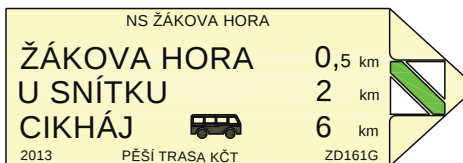
Směrovky naučných stezek obsahují v textové ploše název stezky a symbol naučné stezky a obvyklé záhlaví i zápatí. Hrot je proveden ve vedoucí barvě trasy stejného druhu přesunu, po které naučná stezka vede.

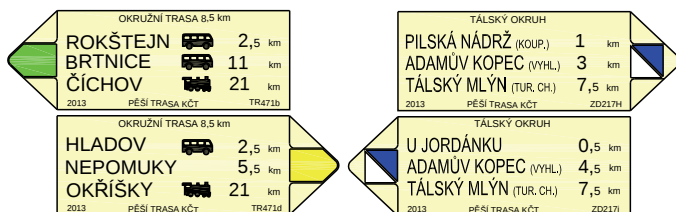
Na směrovkách trasy značené pásovémi značkami, po jejíž části vede souběžně naučná stezka, se uvádí v záhlaví její název a za texty názvů míst, jimiž naučná stezka prochází je umístěn symbol NS.

Směrovky zvláštních naučných stezek vyznačovaných tvarovou značkou NS jsou provedeny stejně jako směrovky jiných tras stejného přesunu, ale v jejich hrotech je umístěna zmenšená značka naučné stezky.

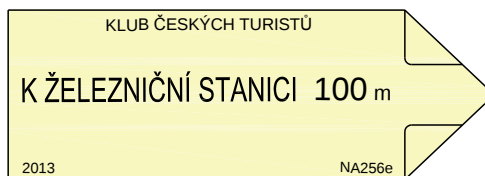
Směrovky okružních tras mají v záhlaví uvedeno „Okružní trasa KČT“ nebo pojmenování okruhu. Je-li okružní trasa tvořena úseky různých vedoucích barev, je v záhlaví uvedena i jeho délka v kilometrech.

Směrovky terénních cyklotras mají zpravidla jen dvouřádkový text, přičemž vzdálenější cíl je umístěn na horním řádku.

Směrovky neznačkových tras mají hroty bezbarvé (tzv. bezbarvé směrovky) a v záhlaví text „Neznačková trasa KČT“.

Na **důležité objekty, ležící poblíž mimo značenou trasu**, k nimž nevede samostatná odbočka nebo značená trasa, se upozorňuje také směrovkami s bezbarvým hrotem. Opačný směr od zařízení nebo objektu ke značené trase se rovněž vyznačí bezbarvou směrovkou s jednotným textem „k východišti značených tras“.

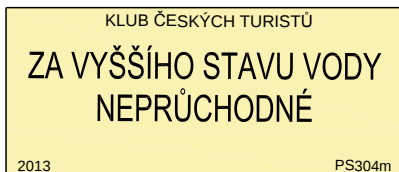

Tabulky

Pro označení informačních míst i jiných důležitých bodů na značených trasách, jejichž názvy nejsou všeobecně známy nebo snadno zjistitelné, se používají **tabulky místního názvu (TMN)**, někdy doplněné stručnou informací o příslušném objektu nebo místě.

Na místech, kde by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti nebo zdraví turisty nebo kde by se turista mohl dostat do jakýchkoliv nesnází, se umísťují **tabulky s výstražnými texty.**

Pokud je účelné o určitém objektu či místě uvést podrobnější informace, než jaké lze napsat na tabulku místního názvu (tedy více než dva, max. však sedm řádků textu), použijí se k tomu **popisné tabulky.**

Popisné tabulky mohou obsahovat i informace o zeměpisných souřadnicích odlehlého nebo těžko identifikovatelného místa pro případ nutnosti přivolání záchranných složek.

Možností využití popisných tabulek je i umístění QR kódu, obsahujícího další podrobné informace a zajímavosti o příslušném objektu či místě.

Z rozhodnutí vyšších značkářských složek se na některá místa umísťují **sponzorské tabulky**, obsahující název sponzora, který významnou měrou přispívá na turistické značení.

Turistická informační místa (TIM)

jsou všechna místa, na nichž jsou umístěny směrovky a tabulky, místa, kde jsou umístěné turistické vývěsní mapy (na značených trasách i mimo ně) a místa, kde jsou osazeny značkářské kolíky. Jsou to důležité body na značených trasách, o nichž lze předpokládat, že tam budou turisté hledat potřebné informace nebo, že se v jejich blízkosti soustředí větší počet osob, které by mohly být značené trasy použít.

Hlavními informačními místy jsou vždy:

- Místa, kde značené trasy začínají či končí, nebo jejich rozcestí, t.j. místa, kde se křižují, stýkají a rozcházejí, včetně všech významových odboček, s výjimkou krátkých odboček k nepojmenovaným studánkám, pramenům a vyhlídkám ležícím v bezprostřední blízkosti značené trasy. **Za TIM se nepovažuje rozchod značených tras různých barev uvnitř obce,** pokud současně nesplňuje dále uvedenou podmínku.
- Místa největšího pohybu osob na značených trasách bez ohledu na to, zda tam značené trasy začínají, končí nebo se křižují, zejména středy obcí, železniční a autobusové stanice a zastávky, přírodní, kulturní a historické památky, rozhledny, významná rekreační a turistická zařízení, parkoviště využívaná pro turistiku apod.

Značené trasy se v dlouhých úsecích mezi hlavními informačními místy doplňují **mezilehlými informačními místy** tak, aby úsek bez směrovek nebyl delší než

- 4 km u pěších tras,
- 6 km u lyžařských tras,
- 8 km u terénních cyklotras.

Jako TIM se potom volí takové body, které lze v terénu snadno určit, jako např. samoty, hájovny, křižovatky cest, typické terénní tvary a pod. Na mezilehlých TIM se vždy umísťuje tabulka místního názvu.

Vybavování TZT směrovkami a tabulkami vychází ze zásady, že **informační systémy jednotlivých druhů přesunu jsou na sobě nezávislé**, protože se předpokládá, že turista si pro pohyb v terénu zvolí jen jeden druh přesunu. Proto se na souběžích různých druhů přesunů budou vyskytovat společná TIM pouze tehdy, když pro jejich zřízení budou současně splněny požadavky u všech druhů přesunu.

Na informačních místech se instaluje vždy po jedné směrovce pro každý směr každé značené trasy místem procházející.

Sbíhají-li se dvě značené trasy různých vedoucích barev a pokračují společně na významnější rozcestí značených tras, kde obě končí nebo se přerušuje jejich textace, použije se pouze směrovky pro souběžnou trasu vedoucí barvy vyššího významu a její hlavní text se doplní sdělením (např. „též po modré“).

Tabulka místního názvu, pokud je jí TIM vybaveno, se umísťuje zcela nahoru, nad všichni směrovky.

Všechny směrovky a tabulky na jednom TIM se instalují na jeden objekt. Pouze v případě, že je směrovek na jednom TIM příliš mnoho, takže horní by byly příliš vysoko a spodní příliš nízko, rozdělí se na dva nebo více blízko

sebe stojící objekty, zpravidla podle směrů, nebo podle druhů přesunu tak, aby na jednotlivých objektech byl přibližně stejný počet směrovek.

- Tam kde počet směrovek jednoho druhu přesunu výrazně převládá, rozdělí se směrovky podle směrů. TMN se umístí na ten objekt, kde je směrovek méně.
- Tam, kde jsou směrovky všech druhů přesunů v přibližně stejném počtu, rozdělí se směrovky dle přesunů. TMN je v takovém případě v provedení pro PZT a umístí se na objekt se směrovkami PZT.

Při vybavení TIM pro více druhů přesunu na jednom objektu se pod TMN upevňují v pořadí shora dolů

- směrovky CZT,
- směrovky JZT,
- směrovky LZT,
- směrovky PZT,
- směrovky VZT,
- tabulky popisné,
- tabulky výstražné,
- tabulka Horské služby,
- tabulka sponzora,
- tabulka s QR kódem.

Směrovky se na objektu umísťují vodorovně a natáčejí se přesně do směru pokračování příslušné značené trasy. Nejvýše se umísťuje tabulka místního názvu, pod ní následují směrovky každého přesunu (dle výše uvedeného pořadí). V sestavě každého druhu přesunu se směrovky umísťují v pořadí shora dolů

- směrovky pásového značení,
- směrovky místního značení,
- směrovky naučných stezek,
- směrovky významových odboček,
- tabulky s výstražným nebo upozorňovacím textem.

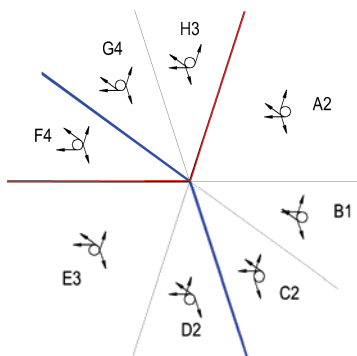
Směrovky souběhu dvou nebo více značených tras, vedoucích společně k následujícímu TIM (mají shodné první řádky textů) se umísťují pod sebou, pokud to dovolí pořadí vedoucích barev. Je-li TIM vybaveno více než šesti směrovkami, které jsou umístěny na jednom objektu, je možné je v jednotlivých přesunových sestavách řadit přednostně podle směrů a následně podle barev.

Směrovky a tabulky se upevňují na **ocelové nebo dřevěné směrovníky** a jiné vhodné objekty, jakými jsou zejména **betonové a kovové sloupy** elektrického

vedení a **stromy**. Na stromy se směrovky a tabulky upevňují pomocí dřevěných lišt.

Středové pravidlo

Směrovky se instalují podle tzv. středového pravidla. To znamená, že všechny textové plochy směrovek musí být viditelné ze středu rozcestí všech cest (průsečíku cest), ať značených či neznačených, které tímto rozcestím procházejí. Všechny směrovky musí být svou textovou plochou přivráceny k té značené trase, pro niž jsou určeny a rovnoběžné s její osou. Hrot směrovky určuje směr dalšího postupu po příslušné trase. Je-li v rozcestí více vhodných objektů, je nejvhodnější umístit směrovky na ten objekt, kde budou jejich textové plochy nejlépe viditelné ze všech směrů přicházejících značených tras, ovšem vždy za bezpodmínečného dodržení středového pravidla.

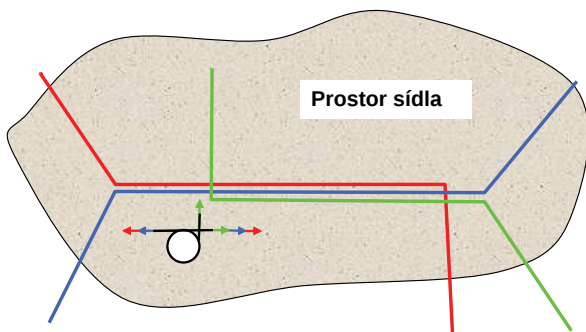

Na tomto obrázku je schematicky znázorněno uplatnění středového pravidla na křižení značených tras dvou barev. Písmeny A – H jsou označeny výseče s objekty pro možné umístění směrovek. Číslice 1 – 4 vyjadřují vhodnost umístění směrovek na jednotlivé objekty z hlediska viditelnosti jejich lícních ploch dle ustanovení předchozího odstavce. Číslice 1 znamená nejvhodnější umístění, číslice 4 umístění nejméně vhodné.

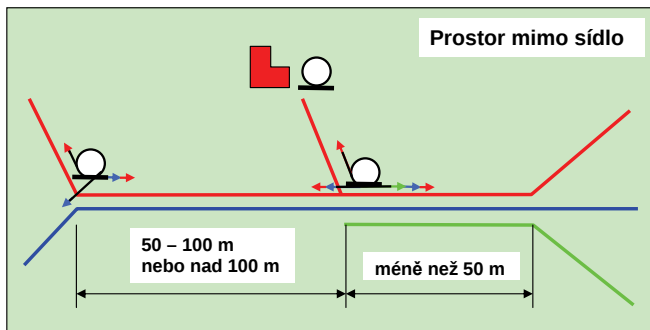
Souběhy pěších značených tras v prostoru sídla a mimo sídla

se vybavují směrovkami a tabulkami místního názvu podle těchto pravidel:

1. **Všechny konce souběhů TZT** jsou hlavními informačními místy s plným vybavením směrovkami a TMN s výjimkou souběhů velmi krátkých. Těmi se rozumí souběh do 50 m, v jehož průběhu se na nejvhodnějším místě vytvoří jen jedno TIM. V úseku mezi 50 - 100 m souběhu může být podle místních podmínek a přehlednosti úseku umístěno jedno nebo dvě TIM.
2. Leží-li **souběh v prostoru sídla** (obce, části obce, města či jeho části), určí se na vhodných místech v sídle hlavní informační místa bez ohledu na souběh, styk nebo rozchod TZT a tato se vybaví všemi směrovkami. Pokud se žádný z konců souběhu v intravilánu sídla nestane současně hlavním informačním místem, nebude vybaven žádnými směrovkami (výjimka viz následující bod).

3. Pokud se na **souběhu TZT mimo sídlo** nachází turisticky významné místo, zřídí se u něj samostatné hlavní TIM vybavené všemi směrovkami včetně tabulky místního názvu. Pokud není toto hlavní TIM umístěno na některém z konců souběhu, tak jej rozdělí na dvě části, jejichž vybavení směrovkami se posuzuje samostatně. To znamená, že pokud je některý z konců souběhu vzdálen od tohoto hlavního TIM do 50 m, nezřizuje se ani v jeho průběhu, ani na jeho konci další TIM. Pokud je vzdálen 50 – 100 m lze v jeho průběhu nebo na jeho konci zřídit jedno další hlavní TIM. Začíná-li na tomto souběhu nová značená trasa, musí vycházet z hlavního TIM u významného objektu.

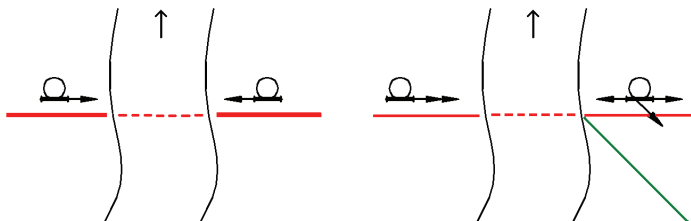

4. **Rozcestí dvou značených tras stejné vedoucí barvy**, které se zde křížují, nebo trasa odbočuje od jiné trasy téže barvy, **jsou vždy, tedy uvnitř obce i mimo ni, informačními místy** a vybavují se všemi směrovkami.
5. **Vycházejí-li** z obce nebo východiště značených tras stejným směrem **dvě značené trasy stejné vedoucí barvy**, umístí se na jejich východiště samostatně směrovky pro obě trasy. Pokud se tyto trasy rozcházejí ještě před dosažením TIM uvedených na prvních řádcích obou směrovek, rozšíří se jejich text o horní doplňkový řádek s údajem vzdálenosti jejich rozchodu. Tento rozchod se vždy vybavuje směrovkami ve směru rozcházejících se tras. **Nachází-li se** takový rozchod 250 m a více od hlavního TIM (východiště), vybaví se i třetí směrovkou pro směr k východišti.

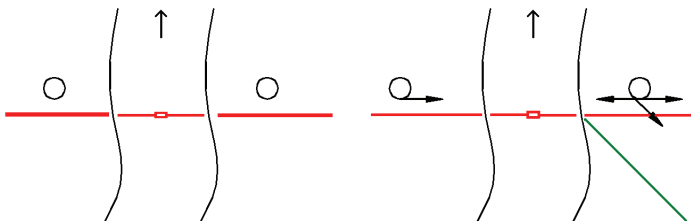
PĚŠÍ TRASA KČT		
ROZCHOD OBOU ČERVENÝCH TRAS PO 0,3 km		
KŘIVOKLÁT	3	km
KRÁLŮV DVŮR 	8	km
BEROUN (NÁM.)	16	km
2013	BE120b	

Brody a přívozy přes větší vodní toky (řeky)

na značených trasách jsou informačními místy. Na každém z obou břehů vodního toku je umístěna směrovka udávající pokračování značené trasy na břehu opačném, doplněná tabulkou místního názvu. Pokud na jednom z břehů probíhá nebo začíná další značená trasa, upozorní se na tuto skutečnost směrovkou na břehu opačném.

Přívozy na průběžné značené trase se směrovkami nezajišťují. Pouze v případě, že na jednom z břehů probíhá nebo začíná další značená trasa, upozorní se na tuto skutečnost směrovkou na břehu opačném.

HLÁŠENÍ O ZNAČKAŘSKÉ AKCI

O provedení značkařské akce se zpracuje hlášení, jehož formulář je součástí **značkařského příkazu**. V záhlaví hlášení se uvede průběh trasy a kilometry podle skutečnosti, nikoliv podle zadání na líci značkařského příkazu (pro případ nesplnění nebo překročení daného úkolu).

Pokud je nutno informovat o průběhu TZT nebo jeho změnách, pořídí se **fotokopie z příslušné mapy**. Do této fotokopie se zakreslí skutečný průběh změněného úseku trasy. Původní zakres nesprávného průběhu trasy se přeškrtá křížky.

Hlášení o stavu směrovek a tabulek na trase je nejdůležitějším základním podkladem pro jejich obnovu, proto je třeba věnovat velkou pozornost **uvádění a hodnocení stavu všech visících i chybějících směrovek** na všech turistických informačních místech, kterými značkařská skupina při akci prošla.

V tabulce v dílu B značkařského příkazu je číslo a název každého TIM na příslušné trase vytištěné tučně. Pokud jsou v tomto řádku políčka v následujících sloupcích vyšrafována, nemá na místě být instalovaná tabulka místního názvu; pokud je v tučně vytištěném řádku volný sloupec pro rok výroby a stav (viz dále), má zde být tabulka místního názvu instalována a tento řádek se použije k jejímu hodnocení. V dalších řádcích jsou uvedené všechny směrovky a tabulky, které se mají na příslušném informačním místě nacházet.

V jednotlivých sloupcích se uvádí:

- Číslo směrovky (viz kapitola o textové náplni směrovek) – je v příkazu předtištěno.
- Text na prvním hlavním řádku směrovky (první cíl, uvedený na směřovce) - je v příkazu předtištěn.

- Barva šipkového hrotu směrovky (značené trasy) - je v příkazu předtištěna. U směrovek tras značených tvarovým značením se za zkratkou vedoucí barvy uvede oddělené pomlčkou písmeno m - pro místní značení, p - pro významovou odbočku k jinému významnému objektu, s - pro významovou odbočku k studánce nebo prameni, v - pro významovou odbočku k vrcholu nebo vyhlídce, z - pro významovou odbočku ke zřícenině..
- Rok výroby - opíše značkař z konkrétní směrovky.
- Směrování hrotu směrovky: P - pravá, L - levá. V případě tabulky je políčko vyšrafované. Není-li předtištěno, opíše značkař z konkrétní směrovky.
- Stav: zde značkař uvede aktuální stav směrovky hodnocením 1 – 4:
 1. Směrovky a tabulky nové nebo dokonale zachovalé bez násilného poškození korozí a se správným textem.
 2. Směrovky a tabulky poškozené násilně nebo korozí, jejichž text je však správný a čitelný a které mohou ještě alespoň 3 roky v plném rozsahu poskytovat příslušné informace.
 3. Směrovky a tabulky korozí nebo násilně poškozené natolik, že podstatné části textu jsou nečitelné, nebo že již nemohou alespoň 3 roky v plném rozsahu poskytovat příslušné informace a nebo obsahují nesprávné údaje.
 4. Směrovky a tabulky chybějící (v hlášení k příkazu jsou předtištěné, na místě se ve skutečnosti nenacházejí).

U tabulek jsou sloupce pro vedoucí barvu a směrování (P/L) vyšrafované.

Je-li na trase značkařský kolík, je tato skutečnost uvedena ve sloupci „Informační místo / Směr na“. Pokud současně s obnovou značení není nařízena údržba tohoto kolíku, je ve sloupci „Rok výroby“ uveden rok jeho poslední údržby. Jestliže je tento sloupec volný, provede se při obnově značení i údržba tohoto kolíku a dopíše se letopočet aktuálního roku.

Do **poznámky v díle B značkařského příkazu** se uvedou jakékoliv písemné informace, zejména o nedostacích na obnovovaném úseku TZT, které značkařská skupina nemohla odstranit. Jedná se zejména o konstatování, zda průběh značené trasy v terénu souhlasí s jejím zákresem v posledním vydání turistické mapy KČT, místa zhoršené schůdnosti nebo průchodnosti, místa, která by podle nynějšího stavu v terénu mohla být vyznačována účelněji, případně místa, která nemohla být spolehlivě vyznačována s návrhem na opatření apod. Rovněž se sem uvedou údaje o stavu turistických vývěsních map, které se nacházejí na dané trase nebo v její blízkosti. Nestačí-li místo v rubrice „poznámky“, napíše se tyto informace na volný list papíru, který se

označí jako příloha k příslušnému příkazu. Pořídí-li značkářská skupina k příslušné trase fotodokumentaci, mohou být fotografie součástí přílohy, případně může být dohodnuto zasílání takových fotografií elektronickou poštou.

HLÁŠENÍ - o značení					CP 5/2013		Strana: 1/1		B		
Číslo trasy: 6913C průběh trasy: Starákovice - Třebušín					km: 5,0						
Číslo TIM	Informační místo Směr na	Barva	Rok výroby	P/L	Stav	Číslo TIM	Informační místo Směr na	Barva	Rok výroby	P/L	Stav
LT084	Starákovice					LT085	Pod Trojhorou	žl	L	04	1
LT084a	Dlouhý vrch (vřetben)	žl	05	L	1	LT085a	Řapčice	žl	L	-	4
LT084b	Trojhora (vrchol, odb.)	žl	05	P	1	LT085b	Třebušín, pod Kalichem	z	L	89	3
LT084c	LČR		-		4	LT085c	Starý Mlýnek	č	P	12	1
LT998k	kolik v louce		13		1	LT085f	Pod Trojhorou	č	L	12	1
LT085m	Trojhora (vrchol, odb.)		85		2	LT085e	LČR		-		1
LT085a	Starákovice	žl	12	L	1						
LT085b	Pod Trojhorou	žl	12	L	1						
LT085c	Trojhora (vrchol)	žl-v	85	P	3						
LT085p	Štít trojhorý obléhací schůdný		99		2						
LT085e	LČR		-		1						
LT148m	Pod Trojhorou		98		2						
LT140a	Třebušín (náves, BUS)	č	05	P	1						
LT140b	Chudoslavice (BUS)	č	05	L	1						
LT140c	Třebušín (náves, BUS)	žl	98	P	3						
LT140d	Trojhora (vrchol, odb.)	žl	98	P	2						
LT086	Třebušín (náves, BUS)										
LT086	Kalich (zříc. odb.)	žl	04	L	2						

Datum provedení akce: 10. 5. 2013 Podpis vedoucího skupiny: *[Podpis]*

Plánek informačního místa se zhotovuje při nutnosti změny objektu pro umístění směrovek nebo při návrhu na zřízení nového TIM. Průběh jednotlivých tras všech druhů přesunu na tomto plánu lze jednobarevně vyjádřit takto:

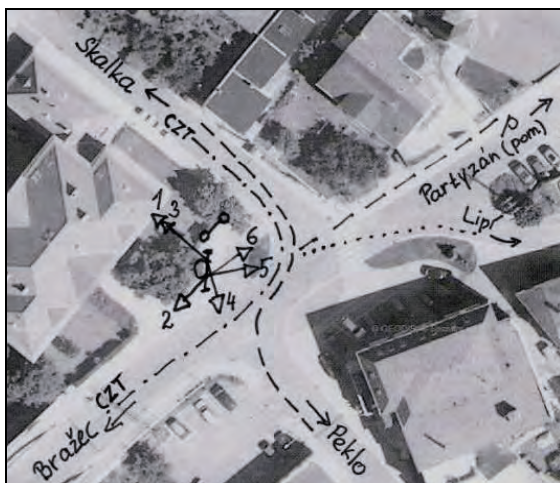
—————	červená
- - - - -	modrá
· · · · ·	zelená
· · · · ·	žlutá

K průběhu cyklotras se připsuje zkratka „CZT“, k průběhu lyžařských tras „LZT“, k průběhu jezdeckých tras „JZT“ a k průběhu vozíčkářských tras „VZT“. K průběhu tras značených tvarovým značením se přikreslí symbol příslušné tvarové značky nebo připsuje zkratka

- M – pro místní značení
- NS – pro značení tvarovou značkou naučné stezky
- v – pro výzamovou odbočku k vyhlídce

- s – pro významovou odbočku ke studánce
- z – pro významovou odbočku ke zřícenině
- p – pro významovou odbočku k jinému turisticky zajímavému objektu.

Plánek informačního místa se zpravidla nakreslí ručně nebo lze využít vhodného počítačového grafického programu při zachování výše uvedených zásad. Jako podklad pro vytvoření plánu lze použít i fotografickou mapu z vhodného webového portálu, která se nejprve vytiskne a pak ručně doplní.

Vydala: Rada značení ÚV KČT, Praha, 2013
Zpracoval: Autorský kolektiv metodické komise Sekce turistického značení RZ ÚV KČT
Text: Jan Pásler, Ivo Cír, Milan Pernica,
Grafika: Zdeněk Rajsígl, Petr Bohuslav
Foto na obálce: Jiří Mareš

3. upravené a doplněné vydání - účelový tisk